

1920 10 07 SUVALKŲ SUTARTIS

Lietuvos Vyriausybės Delegacija, -

Gen. leit. *Maksimas Katche* ir *majoras Aleksandras Šumskis*, Lietuvos Vyriausybės Vadovybės atstovai, ir *Bronius Balutis*, *Valdemaras Čarneckis* ir *Mykolas Biržiška*, Užsienių Reikalų Ministerijos atstovai, - ir Lenkų Vyriausybės Delegacija, - pulkininkas *Mieczysław Mackiewicz*, Lenkų Vyriausios Vadovybės atstovas, ir *Juljusz Lukasiewicz*, Užsienio Reikalų Ministerijos atstovas, suėjusios Suvalkų konferencijon 30 d. rugsėjo - 7 d. spalio mėn. 1920 metais ir apsimainiusios įgaliojimais, kurie vienos ir kitos pusės pripažinti pakankami ir tinkamoje formoje sustatyti, padarė šitokią sutartį:

Straipsnis 1

Dėl demarkacijos linijos.

a) Nustatoma šitokia demarkacijos linija tarp Lietuvos ir Lenkijos kariuomenių, kuri betgi nei kiek dar nesprendžia vienos ar kitos pusės teritorinių teisių:

Nuo Rytų Prūsų sienos ligi Juodosios Ančios ir Nemuno upių santakos - liniją, kurią yra nustačiusi Aukščiausioji Taryba 1919 m. gruodžio 8 d. nutarimu; toliau Nemuno tėkme ligi įtekant jin Gravės upeliui; toliau Gravės upeliu ligi perkertant Merkinės-Ratnyčios plentą; toliau tiesia linija ligi Skroblio upelio įtakos Merkio upėn; toliau Merkio upe ligi Derežincos upelio įtakos į ją, paliekant Salavarčių kaimą lietuvių pusėj, o Maledubno - lenkų pusėj; toliau Derežnicos upeliu, perkertant Vilniaus-Varėnos geležinkelį maždaug du kilometru į šiaurės rytus nuo Varėnos stoties; toliau keliu per Bartelius, Kiučius, Naujadvarį, Eišiškę, Paditvę, Gorodenką ir Bastūnų stotį, paliekant visą tą kelią ir Bastūnų stotį lenkų vyriausybės rankose.

b) Aukščiau pažymėta linija visu jos ilgumu, karo veiksmams tarp Lietuvos ir Lenkų kariuomenių sustojant kaip kad numato šios sutarties Antrasis Straipsnis, jokių pretekstu niekur negali būt pereinama nei vienos, nei kitos susitarusių pusių kariuomenių. Toji linija betgi neturi būt kliūtis vietos gyventojams, apdirbant savo, tos linijos perkertamus laukus.

c) Demarkacijos linijos nuskyrimas vietoje, buv. Suvalkų Gubernijoje, tose jos dalyse, kur tatai numatoma Aukščiausiosios Tarybos 1919 m. gruodžio 8 d. nutarimu, pavedama Aukščiausios Tarybos Kontrolės Komisijai.

Straipsnis 2

Dėl karo veiksmų sustabdymo.

a) Patvirtindamos ir papildydamos dalinius ir laikinius karo veiksmų sustabdymus tarp Lietuvos ir Lenkų kariuomenių, kurie jau buvo priimti šios konferencijos bėgyje, abi susitariančios pusės prisiima sustabdyti visus karo žygius visu šios sutarties Pirmojo Straipsnio (a) punktu nutartos demarkacijos linijos ilgumu nuo Rytų Prūsų sienos ligi meridiano, kuris eina per Paturčių kaimą, maždaug devyni kilometrai į šiaurį vakarus nuo Eišiškės.

b) Demarkacijos linijos ruože nuo Paturčių kaimo meridiano ligi Bastūnų stoties imtinai, karo veiksmai tarp Lietuvos ir Lenkų kariuomenių sustabdoma Sovietų kariuomenei pasišalinus į rytus nuo Vilniaus-Lydos geležinkelio linijos.

Dėl klausimų apie karo veiksmų sustabdymą ir demarkacijos linijos nustatymą tarp Lietuvos ir Lenkų kariuomenių apylinkėse į rytus nuo Bastūnų stoties meridiano, tai šitie klausimai bus išspręsti tam tikra sutartimi, pasišalinus iš tenai Sovietų kariuomenei. Jeigu šitokios sutarties nepavyktų padaryti, tai abi pusės pasilieka sau teisę kreiptis Tautų Sąjungon tiems klausimams išspręsti.

Straipsnis 3

Dėl Varėnos stoties.

a) Lenkų Vyriausybė apsiima be kliūčių leisti per Varėnos stotį iš Vilniaus Alytaus linkui ir atgal visus lietuvių traukinius, išskyrus traukinius su kariuomene ir karo medžiaga, ir garantuoja, jog lietuvių traukiniai ras Varėnos stotyje visas technikos apystovas ir pagalbos, kuri reikalinga tinkamam ir liuosam traukinių judėjimui vienon ir kiton pusėn.

b) Kaip išimtį, Lenkų Vyriausybė sutinka be kliūčių praleisti per Varėnos stotį iš Alytaus Vilniaus

linkui ne daugiau, kaip septynis traukinius su kariuomene ir karo krovniais taja sąlyga, kad į dieną eis ne daugiau kaip du tokiu traukiniu ir jie eis per Varėnos stotį tarp septintos ir septynioliktos valandos lenkų laiku.

c) Priežiūra, ar griežtai pildoma Antrojo Straipsnio a) ir b) punktų nutarimai pavedama Tautų Sąjungos Kontrolės Komisijai.

Straipsnis 4

Dėl belaisvių apsimainymo.

Abi susitarusios pusės konstatuoja abipusį principinį sutikimą pradėti visų iš kitos pusės paimtųjų belaisvių mainus. Belaisvių mainų tvarka ir laikas bus nustatyti skyrius.

Straipsnis 5

Dėl sutarties laiko etc.

Šioji sutartis pradeda veikti 1920 m. spalio 10 d. 12 valandą, neliesdama vienok jau įvykinto iki šiam laikui karo veiksmų sustabdymo ir galioja ligi galutinio visų Lietuvos ir Lenkų ginčijamų teritorinių klausimų išsprendimo.

Šią sutartį sustatydamos abi pusi naudojosi Vokiečių Gen. Štabo žemėlapiu 1:100 000 maštabu.

Šioji sutartis sustatyta dviem egzemplioriais, lietuvių ir lenkų kalbomis, ir pasirašyta Suvalkuose 1920 metais spalio 7 d.

Lietuvių delegacija:

Gen. leit. *M. Katche*

Bronius Balutis

Voldemaras Čarneckis

Mykolas Biržiška

Majoras Šumskis

Lenkų delegacija:

M. Mackiewicz, pułkownik

J. Lukasiewicz.

(Iš: *Lietuvos sutartys su svetimomis valstybėmis. Sudarė Pranas Dailidė, Kaunas, 1939, t. 1, p. 58-61*)